

דל.

סדר הטיול מט. 3

מיטיבת ועדת החוקה, חוק ומשפט
שהתקיימה ביום ב', י"ג בחשוון תשי"ב - 12.11.51 בטעה 15

הסתתפוד: ז. ורהפטיג - יו"ר

מ. אונא
ע. אסף
ב. אזוביה
י. בדר
י. בר-יהודה
ד. בר-רב-האי
י. הררי
מ. וילבר
ב. חת
ע. מיסן
י. טדלין
י. קליבנוב
א. תבורי

בעדרו:

א. ברטן
ק. לוס
ח. לב. או
י. כטה
י. טמלונסקי
א. דויט
כ. קטיט
ח. רובין
י. טפידא

מוזמנים: ח. כהן - היועץ המשפטי
ח. צדוק - המנהל ליועץ המשפטי
י. שקי - סדר המשפטים

סדר היום: 1) חוק כהונת נשיא המדינה.

אני פותח את הישיבה.

היו"ר ז. ורהפטיג:

1. חוק כהונת נשיא המדינה.

טעיה 6 (א).

"בחירת הנשיא תיערך באמצעה חשאית".

הטעיה בתטבל.

טעיה 6 (ב).

"הוצע טועמד אחד בלבד - הוא הנבחר".

ועדת החוקה, חוק וסמט.
12.11.51
חוק כהונת נשיא המדינה.

רל/מ

ז. ורהפטינג:
לדעתי, גם במקרה זה צריך להצביע.
אין אגבחו רוצים לייבחר נשיא ב-20
קולות ו-100 נמצעים. אני מציע לחוק את סעיף 6 (ב).

הוחלט: לחוק את סעיף 6 (ב).
(הסתייגות לי. הררי; נגד מחיקת הסעיף).

טעיף 6 (ג) (ד).

"(ג) הוצעו בני מועמדים או יותר, המועמד שקיבל
בהצבעה רוב ונה רוב הקולות של כל חברי הכנסת -
הוא הנבחר. לא קיבל סו. מועמד רוב כאמור בהצבעה
ראשונה, חוזרים ופצביעים; היה מספר המועמדים
יותר מוגבל, אין מעמדי לנחירת בהצבעה הנוספת
את המועמד שקיבל בהצבעה קודמת את מספר הקולות
הקטן ביותר. המועמד שקיבל באחת ההצבעות הנו
קולותיהם של רוב הסתתפים בהצבעה - הוא הנבחר.
היו הקולות שקולים, יריע היומני-ראש.

(ד) בחירת הנשיא תיערך בישיבת הכנסת שנועדה לענין
זה בלבד. ובישיבה זו לא ייעשה דבר זולת ההצבעה
והכרזת היו"ר על תוצאות ההצבעה."

יש כאן בני שינויים כלפי המצב הקיים:
סעיף (ב) לא היה קודם ואגליסטינציה

ח. צדוק:

נערכה בהצבעה חלטינית.

י. מליצבוב:
אני מציע להעמיד את סעיף (ד) בסקור
סעיף (ג), מפני שסעיף (ג) לא יהיה טוב
כל עוד לא נדע מעורכי את הבחירות בישיבת הכנסת.

י. בר-יהודה:
אם נאמר: "לא ייעשה דבר זולת ההצבעה",
האם ברור שזה כולל גם הצבעות?
(ג. ורהפטינג: כן.) כמו כן, האם ברור שאם ישיבה זו נאמרת ללא
הכרעה, תהיה ישיבה נוספת? אני חושב שזה ברור ואין צורך לכתוב זאת.

אני מציע לחוק את המלים "תיו הדעות
שקולים - יכריע היו"ר". אין זה מתקבל על הדעת שנסים חכדינה ייבחר
על ידי קול בודד.

י. הררי:

אני מתנגד לשיטת האליטינציה. יתכן
שנעמוד במצב שלא יהיה מועמד שיהיה
מזכור ומעלה מעל לאחרים, ואז תציג כל שיעה את המועמד שלה. ברור
כי בהצבעה ראשונה צריכה כל שיעה להצביע בעד המועמד שלה, לט
הפגנה. אבל, ברשותה, לאחר ההצבעה הראשונה, שאין למועמד שלה סיכוי,
יכולה שיעה להצטרף למועמד של השיעה הקטנה. על ידי
האליטינציה בהצבעה ראשונה, ניללת האפירות הזאת.

אני מציע שמועמד אשר קיבל 51% של
הקולות בהצבעה ראשונה, הוא הנבחר. אך אם אין מועמד שנבחר בהצבעה
ראשונה, יהיה הנבחר זה שקיבל את מספר הקולות הגדול ביותר בהצבעה
הסליטית - או אחרי מספר גדול יותר של הצבעות, כפי שנקבע - בלי
כל אליטינציות.

אני, כמובן, מתנגד להכרעת היו"ר בענין זה.

ר.ל.

ועדת החוקה, חוק וכספים
12.11.51
חוק כהונת נשיא המדינה.

ז. סליבנוב:
כתוב פה: "מועמד שקיבל בהצבעת ראשונה רוב הקולות של כל חברי הכנסת". הכוונה היא: לטעלה סמחצית חברי הכנסת, כלומר, 61 חברי כנסת. אבל אין זה ברור בניסוח זה.

ח. צדוק:
בהצבעה סליטית.
אני חושב ואפשר לקבל שת. ה. הערת חבר הכנסת קליבנוב,

במעליפים קודמים קבענו כי יש להודיע על סגירת המועמדים כמה ימים לפני ההצבעה, וכן סיו"ר הכנסת יודיע על יום הבחירות 20 יום קודם לכן, אם טקבליט זאת, אין מקום להצעות-הפתעה של מועמדים נוספים, יתר על כן, ההגיון מחייב לקבוע סדרים שיאפשרו לבחור את הנשיא באותו יום, כי אם לאו, צריך יהיה להכריז מחדש חגיגית על הבחירה. אני טוען שאין שום מניעה לסיים את הבחירות ביום אחד. כטובן, אפשר להפסיק את הטייכה לטעה-טעתיים, אבל הבחירות צריכות להיערך ביום אחד. הטעליפים האלה נכתבו מתוך טגטה זו.

אני בני חושב שרצוי להתעלם מראש וביודעים מאפשרויות מעטיות העלולות להתעורר. כטובן, אי-אפשר לראות את כל האפשרויות, אבל קשה לקבל את הגיטה שיש להתעלם מאפירויות שרואים אותן מראש. טוטב שנמצא לכך פתרון עכשיו שאיר נצטרך לפצוא פמיונות לבעיות טיהיו, כטיהיו קונקרטיות.

כסיים רק מועמד אחד, אין לפתור את הקטאון שנוצר אם אין קובעים כי מועמד זה נבחר על ידי עצם מועמדותו. הרי לפי סעיף (ג), להלכה, אפשר להגיע למצב שייבחר ביום ב-6 קולות.

י. הררי:
אני מציע: במקרה טיהיו לסני מועמדים מטפר קולות שווה, ייבחר הקטיט ביניהם.

ע. טיטווי:
האם יתכן טיהיה לדינה נשיא שנבחר ב-20 קולות? אני חושבת שזה טגוהך.

היו"ר ז. ורהפטיב:
בנינו ארבע הצעות: הצעה ראשונה - הצעת הררי - שלא תהיה כלל אליטינציה.

לפי הצעה זו יידרש בוע הראשונה רוב אבסולוטי, בפעם השניה רוב הטתתפליט וכן בטליטית, ובפעם הרביעית - רוב יחסי.

הצעה שניה - הצעת המילה - טהאליטינציה תהיה בהצבעה שניה.

הצעה טליטית: בפעם הראשונה והשניה יידרש רוב אבסולוטי. החל מהצבעה טליטית יידרש רוב הטתתפליט בהצבעה באופן חיובי, כלומר, הטאביעים בעד מועמד טטויים.

הצעה רביעית, כהצעה הקודמת, אבל החל מהצבעה טליטית יידרש רוב הטתתפליט בהצבעה (לאו דוקא באופן חיובי).

ז. ברר:
במקרה שלא ייבחר שום מועמד, אפילו ברוב קולות יחסי, אני מציע להתחיל בכל הפרוצדורה.

מחדש.

הוחלט:
לקבל את ההצעה הרביעית: בהצבעה הראשונה והשניה יידרש רוב אבסולוטי; החל מהצבעה טליטית יידרש רוב הטתתפליט (כולל גם את הטאביעים על ידי הכנסת פתק לבן).

(הטטייגות לי. הררי, להצעה הראשונה, ולז. ורהפטיב - להצעה טליטית).

ועדת החוקה, חוק רשמי
12.11.51
חוק כהונת נשיא הידינה.

דל/מי

היו"ר ז. ורהפטינג:
למי שה החלטנו, יטען ימי אפטריות ול
היוצרות "דו-לוק": במקרה שטוב מועמד
לא קיבל את המסכת של רוב המסתמית בהצבעה, או במקרה שיש רוב המסתמית
בהצבעה, אבל שני מועמדים קיבלו מספר קולות יווה.

י. בר-יהודה:
במקרה שלא תקבל הצעת חבר הכנסת בדר
להתחיל בכל הפרוצדורה מחדש במקרה של
"דו-לוק", אציע להכריע בין שני מועמדים יזכו במספר קולות יווה על
ידי גורל.

י. סליבנוב:
אני מציע לא ייכנס להצביע עד שמיטהו
בבחר.

ח. צדוק:
אני רוצה להצביע על הסכנות הנובעות מהצעת
חבר הכנסת בדר: נקבע כי ההצבעה צריכה
להיערך בטלוח חודש עד חודש לפני גמר כהונת הנשיא, ובמקרה שהכהונה
נגדרה לפני מות המקופה הרגילה, - מוך חודש. התאריכים האלה סכונים
לסיוב אחד בבחירות.

י. בדר:
נשיא צריך להיבחר ברוב ניכר של חברי
הכנסת. חובה על חברי הכנסת לדאוג לכך.
הבטחון שמיטהו ייבחר, בכל צורה שהיא, מסיר כל אחריות כזאת מעל חברי
הכנסת, וזה הורס את מעדו של הנשיא.

י. בר-יהודה:
יש להסביר כי הצעת ד"ר בדר ביחס להתחלת
כל הפרוצדורה מחדש, סכונת לסעיף 5 (ב)
ו (ג) אך לא לסעיף 5 (א).

החלטה 1 לקבל את הצעת קליבנוב: שמיכיל להצביע עד
שמיטהו בבחר.

(הסתייגות לי. בדר: במקרה שטוב מועמד לא זוכה
אפילו ברוב המסתמית בהצבעה, מתחילים מחדש
בכל תהליך הבחירות.
הסתייגות אבנטואלית לחבר הכנסת הררי: במקרה
שתידחה החלטת הועדה ביחס להצבעה עד שמיטהו
ייבחר, ויהיה מספר קולות יווה לשני מועמדים,
ייבחר הקטן ביניהם.
הסתייגות לי. הררי: נגד ההחלטה להסתייך להצביע
עד ייבחר אחד המועמדים.)

(2) למחוק את הסיפא בסעיף 6(ד): "ובישיבה זו לא
יעשה דבר זולת ההצבעה והכרזת היו"ר על תוצאות
הבחירה".

(הסתייגות לי. בדר: למחוק את כל הסעיף).

י. בר-יהודה:
בסעיף 6(ד) אני מציע לכתוב במקום "ישיבת
הכנסת" - "בישיבות רצופות של הכנסת".

ח. כהן:
אני מציע את הנוסח הבא: "בישיבת הכנסת הנועדה
לבחירת הנשיא לא ייערך יום דבר זולת בחירת
הנשיא". (י. סליבנוב: זה אומר שיכולות להתקיים בעניין זה ישיבות בבטן
חודשים.) בין כך מחקו את הסיפא ולהסעיף.

ועדת החוקה, חוק ומשפט
12.11.51
סוק כהונת ב"ית החדשה.

רל/סי

ח. צדוק: אמיר לכתוב "ביציבת הכנסת או ביציבות רצופות אל הכנסת".

ח. כהן: לאחר סתימת הליכה ל סעיף (ד), בעית רציפות היציבות זיכת לטעיף (ג). ההוראה שכתובה יציבה לא ייעשה דבר אחר, היא ענין אחר לג די.

ד. בר-רב-המי: מני סציע: "בחירת הנ יא תיערך ביציבת הכנסת בוועדה לענין זה בלבד ותמיטטן עד לבחירת הנ יא".

היו"ר ז. ורהפטיג: הכוונה ברורה: אמיר יהיה להפסיק את היציבה בלילה, הבהרות ובחגיגה.

- הוחלט: 1) ביציבת הכנסת בה יבחר הנ יא, אין מטפלים בעניניו אחרים.
2) סעיף (ד) ינוסח כך: "ביציבת הכנסת או ביציבת רצופות של הכנסת שיעדן להחידת הנסיון לא ייערך טום זכר זולת בחירת הנסיון."

י. עליכנוב: מני סציע סעיף (ד) יצורף לסעיף-כסבה (א), אחרת אין זה וכן סעיפים (א), (ב) ו-(ג) סכוונני לבחירות ייערכו ביציבת הכנסת.

ההצעה נתקבלה.

י. בר: לטדר עבודתנו היו כבר ה-12 לנובמבר. אין לנו סיכוי מנטיים את העבודה עד ה-20 בנובמבר. אמ סנק והועדה תעשה מה שתמצא לנכון לעשות כדי להבטיח את בחירת הנ יא בזמן.

ח. צדוק: הנעת-החוק ורכבת ס-3 חלקים: הרא ון סעיפים 1 עד 8 הדנים בפרות בחירת הנסיון וכניסתו לתפקידו; הנ יא - סעיפים 9-17, הדנים בפעמדו אל הנ יא ובחטיבות לאחר נכסר; הליצי - סעיף 18, הוראת-מעבר הנאה להסדיר את הנעת הקונקרית אחר כפניה אנו עומדים.

מני סציע והועדה תעשה סמך ותטיים את הדיון בחלק הראשון (סעיפים 1-8), ונצורף לזה את סעיף 18, בו נקבע כי כהונת הנ יא תימש לא 3 אלא 6 חודשים לאחר כזנוס הכנסת הנ יא. בטעיפי האחרים נוכל לרונ חונ ייקול ותנוות לב לאחר בחירת הנ יא, ובסמא אחר כך פתרון סכני כיגד לחבר את מני החלקים.

י. בר-יהודה: מני סחנגד להצעה זו גם פורטלית וגם לגופה; לגופה - מני ספני מני לור-בסיון כר, ולאחר זגורדיה סיהו דחוף, אין סכניסי את החלק מניו דחוף. (חוק הזיפוט הצבאי). מני חונ: לכך ביחוד ספני מני עוניניס בהרחבת סכנויות הנ יא.

ר.ל.

ועדת החוקה, חוק וסמך
12.11.51
חק כהונת נשיא המדינה.

י. בר-יהודה:
אני גם חרוג מההצעה שר צדוק, י"ט בה
נוצא אחר: ביקור חוק כהונת הנשיא
או רוצה בכך, לית להכניס זאת סהד
אני חרוג מהצעה להחריף לעוד חרטיים
את כהונת הנשיא הנוכחי. זה ענין טכני.

ה. וילנר:
אף אני מתנגד להצעה שר צדוק. לדעתי,
הצעה זו היא בלתי-חוקית. אני מציע
לבחור את הנשיא השני לפי החוק הקודם.

ב. חתן:
אני מונך בהצעה בר-יהודה להאריך לשלושה
חדשים נוספים את תקופת כהונת הנשיא הנוכחי.

ד. בר-רב-האי:
אין דבר יותר יגון מ דינה טאטר הארכת
תקופת כהונתו של הנשיא. הרושם של הארכת
כזאת אינו לכבוד המוסד הזה.

אני רואה בצער את אי-האסובה באפשרות לסיים
את החוק בזמן. יש כמה שאלות עקרוניות: חסינות הנשיא, הרוב הדרוש לפיטוריו
ואולי גם נוסח השבועה. אם נחליט בשלוש בקורות אלו, יכול החוק להסות
כוכן מחר או ביום ד' בוקר.

י. הררי:
גם הצעת שר צדוק בו הצעת שר בר-רב-האי
אינן מאפשרות לבחור נשיא לפי החוק החדש.
אני מסכים עם בר-רב-האי כי אין זה נאה להאריך את תקופת כהונתו של הנשיא.
נדמה לי שאין מוצא אחר אלא לבחור את הנשיא החדש לפי החוק הקיים.

י. מליבנברג:
אינני רואה פגיעה בכך בהאריך את תקופת
כהונת הנשיא בכמה חדשים, כנסינות הקיימות.
הציבור עדין אינו
יודע כי עלינו לבחור בנשיא בעוד שבוע. זה בכל זאת המוצא הטוב ביותר.

י. בר:
עדין לא החליעצתי עם חברי בענין זה, אבל
עלי להיות גלוי, כדי לסנוע אי-הבנות.
הארכת תקופת כהונת הנשיא היא בעיני כבחירת נשיא חדש, אטנט, לתקופה
קצרה. צורה זו תתן לפי שתי אפשרות להכנס לעצם הענין בסגורת הדיון
הכללי. לכן אני חוטב שאין דרך אלא לבחור את הנשיא לפי החוק הקיים.

אם יש דעה שהדבר עדין אינו ידוע לציבור,
הרי דעת זו תהיה נכונה עד ה-20 בנובמבר. לאחר תאריך זה ידע הציבור
כי יש טפק רב אם לפדינת ישראל יש נשיא. גם אני וגם כל החברים שעליהם
החובה להסביר לציבור את הסגב הספטי בענין זה - יעשו זאת.

ב. אזוליה:
אני מבקש לא להחליט על כך עד מחר.

היו"ר ז. ורהמטיג:
נסתמנו ארבע הצעות: 1) להאריך את תקופת
כהונת הנשיא הנוכחי לעוד שלושה חדשים,

ע"י תיקון חוק-הסעבר;

- 2) לבחור בנשיא המדינה לפי החוק הקיים;
 - 3) לעשות סאפך ולבטור את החוק תוך יוסיים.
- הצעה זו קטורה בשתי אפשרויות: האחת - להאריך את תקופת כהונת הנשיא
הנוכחי כדי לאפשר בחירתו לפי חוק זה (כיון שהתאריכים אינם סתמיים
לתאריך ה-20 בנובמבר); השניה - לא להפעיל את סעיף 5 בחוק החדש, ביחס
לבחירת הנשיא הבא.

ד.ל.

ועלת החוקה, חוק ומשפט
12.11.51
חוק להגנת נשיא המדינה

היו"ר ז. ורמפטינג
(4) הצעת צדוק, לחלק את החוק לשני חלקים, לקבל עכשיו רק את הסעיפים הנוגעים לבחירת הנשיא, ולהאיר את היתר לדיון מאוחר יותר.

אני מבקש מחברי הוועדה לקול את התצעות האלה עד לישיבת מחי.

י. בר-יטודתו
אם בוחרים את הנשיא לפי החוק הקודם ומקבלים אח"כ חוק חדש, האם פרט לאופן בחינתו, כל ימי הדברים יחולו על הנשיא לפי החוק החדש?

ח. צדוק:
אפשר יהיה לקבוע בחוק החדש כל דבר שהוועדה תרצה בו, ולעשות את ההתאמות הדרושות. תבעית היא בכך שיש הטטיליות ספק אם חוק המעבר נוצר יותר מאשר בחירה חד-סעיפית של נשיא המדינה. הספק הזה יעטור בעינינו גם לאחר שקבל את החוק החדש.

בישיבת הוועדה ב-5.11 נתעוררה השאלה הזאת. הסיכום היה שהוועדה תנסה לבטור את החוק עד ה-10 בנובמבר, תקבע את המנגנון לבחירת הנשיא החדש, ואז תיקבע הוראת-מעבר שלא תהיה סמוכה אך ורק להצבת מקומה הכהונה אלא גם לשם הפעלת החסדר החדש.

החלטת הוועדה בטעה 13.40.